

TURČIJA

Seminarska naloga DDE-3.6.2013

Republika Turčija je obmorska država z ozemljem tako v Evropi kot v Aziji. Turčija na vzhodu meji na Gruzijo, Armenijo, Azerbajdžan in Iran, na jugu na Irak in Sirijo, ter na zahodu na Egejsko morje, otoke v njem, na Grčijo in Bolgarijo. Glavno mesto Turčije je Ankara, največje pa Istanbul. Uradni jezik je turščina. Njihova voditelja sta predsednik republike Abdullah Gul, ter predsednik vlade Racep Tayyip Erdogan. Valuta, ki jo uporabljajo je nova turška lira, ki ima vrednost okoli 40 centov.

ZGODOVINA

Anatolija ali Mala Azija je bila od pradavnine zibelka številnih kultur in kraljestev. Seldžuški Turki so s prihodom na to območje v 11. stoletju postali prvo turško ljudstvo, ki je vzpostavilo lastno oblast. Naslednik Bizantinskega je bilo Osmansko cesarstvo, ki se je postopoma razširilo po vzhodnem Sredozemlju. Naraščajoči nacionalizem v 19. stoletju je s porazom v 1. svetovni vojni privedel do dokončne zrušitve razmajanega imperija, ki so ga zasedle čete različnih držav. Sodobno republiko Turčijo je po vojaški zmagi nad Grki leta 1923 ustanovil Mustafa Kemal Atatürk, ki je z vrsto reform Turčijo usmeril v sodobno republiko. Od leta 1952 je Turčija članica zveze NATO, že vrsto let pa se zavzema za članstvo v Evropski uniji.

Turčija je upravno razdeljena na 81 provinc. Ene izmed njih so:

- Ankara
 - Antalya
 - Istanbul
 - Isparta
 - ter
- druge,...

PREBIVALSTVO

Po štetju v letu 2008 ima Turčija 71,5 milijonov prebivalcev, stopnja rasti pa je 1.31% letno. Gostota naseljenosti je 92 oseb na km². Delež mestnega prebivalstva je 75%. Zaradi visoke rodnosti je delež mladih do vključno 14. leta visok, 26,4%, delež prebivalstva 65 let ali starejših pa je 7,1%, ostalo so prebivalci med 15 in 64 leti starosti. Pričakovana dolžina življenja je po oceni iz leta 2005 bila za moške 69 in za ženske 74 let.

Šolanje je obvezno v starosti od 6 do 15 let. Pismenost je 95,3% pri moških in 79,6% pri ženskah. Nižja pismenost pri ženskah je posledica zakoreninjenih pojmovanj predvsem pri Arabcih in Kurdi, ki živijo v jugovzhodnih pokrajinah.

Po turški ustavi je Turek vsakdo, ki ima turško državljanstvo, torej ne glede na etnične razlike. Priznane so tri etnične manjšine: Armenci, Grki in Judje. Večina prebivalcev pripada turški etniji, sicer pa je etnična podoba pisana. V Turčiji živijo vsaj še naslednje etnične skupine: Abhazijci, Adžarijci (Gruzijci, ki so sprejeli islam), Albanci, Asirci, Bošnjaki, Cirkazijci, Hamšeni, Kurdi, Lazi, Poma ki, Romi in Zazijci. Kulturna skupnost so tudi Afro-Turki, ki živijo največ v zahodnih priobalnih mestih, vendar že precej pomešani z večinskimi Turki.

Med vsemi ne-turškimi narodi so najštevilnejši, a nepriznani, Kurdi..

Turčija je uradno posvetna republika, brez državne vere. Ustava zagotavlja svobodo vere in prepričanja. Večina (99%) prebivalcev je islamske veroizpovedi.

ZNAČILNOSTI IN ZNAMENITOSTI

Za Turčijo je značilna hitra in velika rast obrti ter turizma. Ljudje tam so zelo prijazni, gostoljubni in ustrezljivi. V njihovi navadi je da tujca

oz. turista vedno gostoljubno sprejmejo v svoji državi, mestu, ter mu ponudijo svoj tradicionalni turški čaj ali kavo in turško baklavo.

Znamenitosti Turčije so:

- Pamukkale; to so beli bazeni termalne vode, ki na pogled izgledajo puhasti kot bombaž, kar pa tudi potrjuje dobeseden prevod besede Pamukkale iz turščine kar pomeni bombažen grad. Pamukkale sestavlja 17 vrelov tople vode, ki s sabo na površje prinaša kalcijev karbonat, ki ustvarja tako lepo podobo Pamukkal. Namakanje v tej vodi naj bi imelo veliko blagodejnih učinkov na zdravje npr. pri boleznih srca in krvnega obtoka, prebavnih in revmatičnih težavah in ledvičnih boleznih ter pri premagovanju stresa, zato so že 2.stol pr. n. št. pod njimi zgradili mesto Hierapolis na katerega zdaj spominjajo le še ruševine.
- Antično mesto Hierapolis; Hierapolis je sprva nastal kot omejena trdnjava in je služilo vojaškim namenom. Za sveto mesto je obveljalo šele kasneje z izgradnjo številnih svetišč. Rimljani so tam zgradili zelo prestižne rimske terme, ki izhaja že iz 2. st.pr.n.št.
- ÖLÜDENİZ (Mrtvo morje); to je najlepša plaža v v Turčiji, zato je na vseh prospektih Turčije. Lepa peščena plaža v obliki polmeseca, na drugi lagune/zaliva strani pa je bujni borov gozd. Ime je dobilo po mirni lepoti tega zaliva, ki je sedaj na zavarovanem območju.
- Antalya; je moderno milijonsko mesto in najpomembnejše letovišče na južni obali. Naglo širi na vse tri strani zaliva, najbolj proti vzhodnemu ravninskemu delu.

- Potopljeno mesto Kekova; Obrisilnic ulic in stavb so zaradi potresa potopljivega likijskega mesta iz 4. st. pr.n.š. razločno vidini v plitvini turkizno obarvane vode.
- Manavgat; čudoviti naravni slapovi

HRANA ter PIJAČA

Naštela vam bom nekaj najbolj prepoznavnih jedi ter pijač Turčije:

- Baklava; to je sladek desert bogatega okusa. Izdelan je iz slojev valjanega testa v katerem je mešanica sladkorja, meda in orehov. Turki pa ponavadi dodajajo tudi pistacije.
- Lahmacun; to je turški izraz za pico. Narejeno je iz testa, pekočih začimb(čili,..), ter mesa. Prodajajo ga v čisto vseh vsaj malo prometnih ulicah Turčije
- Patlidžani ali jajčevci; to je zelenjava, ki jo poznamo tudi pri nas. V Turčiji je je na pretek. Največkrat skuhajo jajčevce polnjene z paradižnikom in čebulo.
- Ayran; to je osvežilna pijača na osnovi jogurta. To je tako priljubljena pijača, da je na menijih vodilnih restavracij z hitro prehrano.
- Zelo poznan tudi pri nas pa je kebab, ki izhaja iz Turčije. Turki poznajo več vrst kebabov:
 - ✓ Navadni kebab; to je jagnjetina, ki je pražena ali pečena na žaru;
 - ✓ Shish kebab; to je turška različica kebaba, nabodala z mletim mesom in začimbami
 - ✓ Adana kebab; mleta jagnjetina s papriko zavito na nabodalo

- ✓ Ter seveda Doner kebab; v katerem je meso kuhano, narezano na tenke rezine, ter naloženo v lepinjo ali vročo žemljico, z dodatkom začimb ter zelenjave
- Turški čaj; to je črni čaj in je poleg kave najbolj poznana pijača Turčije. Sestavlja ga črni čaj, ki je izdelan pri obali Črnega morja. Vedno ga postrežejo v posebnih posodicah izdelanih samo za čaj.
- Turška kava; to so pražena in fino mleta zrna kave.